

dosarul nr. 3ra-1275/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător – Ana Cucerescu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, jud. – Iulia Cimpoi, Aliona Danilov, Ion Secrieru

Î N C H E I E R E

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecător
judecători

Valeriu Doagă
Victor Burduh
Nina Vascan,

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Leonid Mura împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea deciziei nr. M-1200 din 04 iulie 2017 și recalcularea pensiei pentru vechime în muncă,

împotriva deciziei din 15 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 01 august 2017, Leonid Mura a depus cerere de chemare în judecată către Casa Națională de Asigurări Sociale privind recunoașterea ilegală a deciziei, achitarea recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă (f.d. 134-142).

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că a activat în organele procuraturii din anul 1990 până la 24 decembrie 2009, având o vechime în muncă de procuror de 19 ani.

A mai comunicat că, începând cu data de 01 ianuarie 2011, la atingerea vârstei de 50 ani i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul mediu lunar potrivit funcției deținute pe care o primea regulat cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei până la sfârșitul anului 2011.

A remarcat că, recalcularea pensiei se efectuează din data de întâi a lunii care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii, drept pe care l-a dobândit la 01 ianuarie 2011.

Reclamantul a susținut că, faptul dobândirii la 01 ianuarie 2011 a dreptului de recalculare a pensiei la majorarea salariului de funcție a procurorului în exercițiu și utilizării acestui drept la sfârșitul anului 2011 nu este negat nici de către pârât. Însă, CNAS din motive neîntemeiate, la momentele respective, nu a efectuat recalcularea pensiei, astfel lipsindu-l de dreptul dobândit licit la 01 ianuarie 2011 de recalcularea pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an.

Considerând că, organele de asigurări sociale i-au încălcat grav dreptul la proprietate (pensie), dobândit anterior licit prin aplicarea obligatorie pentru procurorii pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție, la data de 19 iunie 2017 s-a adresat cu o cerere prealabilă în restabilirea în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție, potrivit prevederilor Legii nr.37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură și art. XXIX din Legea nr. 152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

La 04 iulie 2017, CNAS a expediat în adresa reclamantului Decizia nr. 1200/17 din 04 iulie 2017, prin care i-a refuzat în admiterea cerințelor.

Considerând Decizia CNAS nr. M-1200/17 din 04 iulie 2017, prin care s-a refuzat admiterea cerințelor, ilegală și pasibilă de a fi anulată, a înaintat instanței de judecată prezenta acțiune, cu solicitarea de a obliga CNAS de a recalcula și achita pensia conform cerințelor formulate.

Și-a întemeiat acțiunea pe prevederile Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legii nr. 118-XV din 14 martie 2003 cu privire la procuratură (ajustată la Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului), Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, invocând faptul că în calitate de procuror în demisie deține dreptul la toate înlesnirile, la garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecător.

În susținerea acțiunii sale a mai reținut că, Curtea Constituțională s-a pronunțat univoc asupra faptului că, cuantumul pensiei, stabilite printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate, nu poate fi suspendată prin act normativ adoptat ulterior.

Reclamantul a solicitat recunoașterea ca fiind ilegală Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.M-1200/ 17 din 04 iulie 2017; repunerea în dreptul lezat și obligarea CNAS să-i recalculeze și să-i achite pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef al Procuraturii raionului Nisporeni, cu recalcularea acesteia, în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie, recalcularea de efectuat de fiecare dată din data de 1 a lunii în care a fost și va fi efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu.

Prin hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 98, 103-109), cererea de chemare în judecată depusă de Leonid Mura a fost admisă. A fost recunoscută ca fiind ilegală Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-1200 din 04 iulie 2017. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a achita lui Leonid Mura pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef al Procuraturii raionului Nisporeni și de a recalcula lui Leonid Mura pensia pentru vechime în muncă, ținând cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție, începând cu data de 5 aprilie 2013.

La 30 ianuarie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale, în persoana președintelui Laura Grecu a declarat apel împotriva hotărârii din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care acțiunea lui Leonid Mura să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d. 102, 119-123).

Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău, prin decizia din 15 mai 2018, a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a menținut hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.134-142).

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 03 august 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat casarea hotărârii din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a deciziei din 15 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea a unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă integral acțiunea ca fiind neîntemeiată (f.d. 146-148).

Reiterând motivele de fapt și de drept invocate în fazele procedurale anterioare, recurentul în cererea de recurs și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerând că instanțele ierarhic inferioare la emiterea deciziilor sale au apreciat eronat circumstanțele de fapt ale cauzei, considerent din care decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond sunt pasibile de a fi casate integral și emisă o hotărâre nouă prin care acțiunea înaintată de Leonid Mura să fie respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din trei judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 20 august 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, informând pe acesta despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii (f. d. 151).

În termenul acordat de instanță, intimatul Leonid Mura a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de recurent în cererea de recurs, în baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin.(5).

În conformitate cu art. 429 alin. (4) și (5) Cod de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs:

- a) deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare care nu se supun niciunei căi de atac;
- b) hotărârile în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art. 374;
- c) deciziile emise de instanța de apel, fără drept de recurs.

Nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul

poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

În speță, recursul este declarat împotriva deciziei din 15 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, care poate fi atacată cu recurs și respectiv recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 6499 (f.d. 143), Curtea de Apel Chișinău a expediat copia deciziei în adresa participanților la proces, la 14 iunie 2018, prin urmare recursul declarat la 03 august 2018 este depus în interiorul termenului stabilit de lege.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, în persoana președintelui, Laura Grecu, prin urmare, nu este incident cazul nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat o dată. În acest caz, Completul reține că temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este incident.

Având în vedere cele constatate *supra*, Completul conchide că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. a¹), b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În speță, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Iar, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, recurentul a reluat criticile formulate în fazele procesuale anterioare, asupra cărora instanța de apel și instanța de fond s-au pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanțele inferioare nu sunt suficient de fundamentate și nu au vocația de a conduce la modificarea soluției în prezenta cauză civilă.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or, prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul învederează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyanyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele nominalizate și având în vedere faptul că instanța de apel și instanța de fond au examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor, argumentele principale ale recursului, care sunt similare argumentelor invocate în instanța de apel, au fost verificate minuțios la judecarea cauzei în ordinea de apel, completul ajunge în mod unanim la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Valeriu Doagă

judecători

Victor Burduh

Nina Vascan